

ESIMIEHEN TYÖSUOJELUVASTUU

kun työntekijä työskentelee muualla

Työntekijä poisti jäätä vesikourusta seisten nojatikkailta, kun hän putosi noin 3,5 metrin korkeudelta. Käräjäoikeus katsoi, että työnantaja ei ollut huolehtinut siitä, että kohteessa olisi käytetty asianmukaista työalustaa – kuten telinettä tai henkilönostinta. Lisäksi työnantaja oli laiminlyönyt vaarojen arvioinnin ja valvontaveloitteensa. Yrityksen toimitusjohtaja tuomittiin 40 päiväsakkoon ja yritys 3 000 €:n yhteisösakkoon.

Työntekijä kuoli jauhelihan sekoituskoneen huoltotöiden yhteydessä. Koneessa oli turvarajakytkin, joka ei kuitenkaan toiminut. Käräjäoikeus katsoi, että kolme esimiestä aiheutti huoltomiehen kuoleman huolimattomuudellaan, ja heidät tuomittiin työturvallisuusrikoksesta ja kuolemantuottamuksesta 50 päiväsakkoon. Yritykselle tuomittiin 20 000 €:n yhteisösakko.

JUHA MERJAMA
toimitusjohtaja
Tapaturva Oy
juha.merjama@
tapaturva.fi

TOM JOHNSSON
asiantuntija
Tapaturva Oy
tom.johnsson@
tapaturva.fi

Huolto- ja kunnossapitotyöt ovat vaarallisia töitä, ja niitä tehdään usein poikkeuksellisissa olosuhteissa. Vuosittain niissä kuolee Suomessa keskimäärin kaksi työntekijää, ja tapaturmia sattuu noin 5 000.

Kaikille esimiehille lienee tuttua, että he vastaavat työturvallisuudesta. Entä kun kunnossapitotöitä tehdäänkin asiakkaan tiloissa ja samaan aikaan työnjohto on jossakin muualla? Työturvallisuuslaissa on esimiehen valvontaveloitte, mutta kuinka valvot, kun et ole edes paikalla? Mitä tehdä?

Vastuun jakautuminen organisaatiossa

Ylin johto asettaa turvallistavoitteet ja -vaatimukset sekä jakaa organisaatiossa riittävät resurssit ja vastuut näiden hoitamiseksi.

Keskijohto toteuttaa ylimmän johdon asettamaa turvallisuustehtävää suunnitelmalla ja ohjeistamalla alueensa toimintoja

ja valvomalla toteutumista. Keskijohto seuraa työpaikan työympäristön tilaa ja turvallisuustilannetta sekä raportoi siitä ylimmälle johdolle ja henkilöstölle. Tärkeä keskijohdon tehtävä on työn vaarojen arvioinnin organisoiminen: turvallisuustyötä ei voi johtaa, turvallisuutta kehittää ja riskejä hallita tuntematta työssä esiintyviä vaaroja – tuntemat-

PITÄÄ OLLA ITSESTÄÄN SELVÄÄ,
ETTÄ TYÖNTEKIJÄ OSAA TEHDÄ
TYÖNSÄ TURVALLISESTI JA ETTÄ
HÄN AINA KÄYTTÄÄ VAADITTAVIA
HENKILÖNSUOJAIMIA.

tomia vaaroja on mahdoton hallita. Keski-
johdon on varmistettava omien esimiesalais-
tensa turvallisuusosaaminen.

Lähiesimiesten tehtävä on työn suora joh-
taminen, opastaminen, ohjaus ja valvonta.
Tähän kuuluu mm. turvallisten työtapojen
sekä henkilönsuojainten käytön opastami-
nen ja valvonta. Henkilöjohtamisen lisäksi
myös työympäristön ja koneiden tekninen
valvonta on työnjohdon vastuulla. Työnjoh-
to toteuttaa toimenpiteitä itse tai muiden ha-
vaitsemien turvallisuuspuutteiden korjaami-
seksi. Mikäli omat resurssit eivät riitä, he
raportoivat puutteista omalle esimiehelleen.

Valvontavelvoite on nähtävä osana työn
turvallisen järjestämisen kokonaisuutta – ei
niinkään olan takana kyttämisenä. Jotta
esimies voi kantaa velvoitteensa kunnialla,
työ on ensiksi suunniteltava ja ohjeistettava
kunnolla. Asiakkaan luona on lisäksi sovit-
tava pelisäännöistä yhteisen turvallisuuden
varmistamiseksi. Ja jotta ohjeistaminen on
mahdollista, työn vaarat tulee selvittää. Ar-
kista riskien arviointia ei pidä nähdä isona
ponnistuksena, vaan osana normaalia työn
suunnittelua.

Määrävälein tehtävä perusteellisempi
riskien arviointi tehdään kaikista töistä, ja

työntekijät osallistuvat siihen. Riskien ar-
vioinnin tulokset on ilmoitettava tilaajaan/
työkohteen yhteyshenkilölle. Yhdessä hänen
kanssaan arvioidaan, esiintyykö työkohtees-
sa riskiyhdistelmiä, jotka pitää erikseen ar-
vioida ja huomioida. Töiden aikana saat-
taa olla tarpeen täydentää arviointia. Kos-
ka kunnossapitotyötä tehdään kaikilla aloilla
ja kaikenlaisissa työympäristöissä, se asettaa
korkeat vaatimukset riskinarviointia suorit-
tavan henkilön osaamiselle.

Jotta esimies voi päästää työntekijän it-
senäiseen työhön, esimiehen on luotettava
työntekijän osaamiseen ja asenteeseen. Työn
laadun kannalta tämä on tietenkin aivan it-
sestään selvää.

Samalla tavalla pitää olla itsestään selvää,
että työntekijä osaa tehdä työnsä turvallisesti
ja että hän aina käyttää vaadittavia hen-
kilönsuojaimia. Tämä edellyttää työnteki-
jöiden järjestelmällistä ja säännöllistä opas-
tamista, kouluttamista ja perehdyttämistä
työn turvalliseen suoritustapaan. Näin toi-
mien esimies voi jo ennalta luottaa siihen,

Onko haasteenasi laadunvalvonta, tutkimus, kunnossapito tai työturvallisuus?

**Pinnoitteen
paksuuden
mittaus**

ELCOMETER 456C
KALVONPAKSUUSMITTARIT

**Materiaalin
paksuuden mittaus
ja säröjen etsintä**

ELCOMETER
NDT-ULTRAÄÄNIMITTARIT

**Kaasujen
tunnistus milloin
ja missä vaan**

KANNETTAVAT INDUSTRIAL
SCIENTIFIC KAASUNILMAISIMET

**Tilojen
hengitysilman
turvaaminen**

KIINTEÄSTI ASENNETTAVAT
OLDHAM KAASUNILMAISIMET

että yllättävissä tilanteissa työntekijä toimii järkevästi: ei taivu oikomaan asiakkaan mahdollisen painostuksen edessä ja tarvittaessa osaa ja uskaltaa vaikkapa keskeyttää työn ja kysyä apua.

Ennen työn aloittamista työntekijän on kyettävä itsenäisesti arvioimaan olosuhteet ja työn vaarat. Hänellä tulee olla keino kommunikoida esimiehen kanssa ja tarvittaessa pyytää esimiestä arvioimaan, ovatko työskentelyolosuhteet turvalliset. Arviointi tehdään esimerkiksi keskustelun, (kännykällä otettujen) valokuvien tai viimekädessä paikalla käynnin seurauksena. Työn aikana yksin työskentelevän työntekijän turvallisuus varmistetaan teknisillä keinoin, viestimillä tai esimerkiksi asiakasyrityksen työntekijöiden avulla.

Jotta esimies itse voi sitoutua turvallisuuden ja vaatia muilta samaa, hänen oman osaamisensa on oltava riittävää. Hänen on tunnettava työn vaarat ja niiden torjuntatavat, mikä puolestaan edellyttää jatkuvaa koulutautumista myös turvallisuusasioissa. Eli osaamisen ja turvallisen asenteen pitää mennä läpi koko ketjun.

JOTTA ESIMIES VOI VAATIA TÖIDEN TURVALLISTA SUORITTAMISTA, HÄNEN TULEE TUNTEA VALLITSEVA LAINSÄÄDÄNTÖ. TIETÄMÄTTÖMYYS LAINSÄÄDÄNNÖSTÄ EI TARKOITA, ETTEI SITÄ TARVITSISI NOUDATTAA.

Koska kaikki eivät aina ole sitä mieltä, että säännöt koskevat myös työskennellessä itsenäisesti, liittyvät valvontaan tarkastusten lisäksi myös kaikkien tiedossa olevat sanktiot. Sanktiokäytäntö menee tyypillisesti reittiä (kirjallinen) huomautus – kirjallinen varoitus – työntekijän siirtäminen toisiin tehtäviin / irtisanominen / jopa työsuhteen purkaminen. Puuttumista on myös positiivisen palautteen antaminen turvallisesti tehdystä työstä.

Tunne lainsäädäntö

Jotta esimies voi vaatia töiden turvallista suorittamista, hänen tulee tuntea vallitseva

lainsäädäntö. Tietämättömyys lainsäädännöstä ei tarkoita, ettei sitä tarvitsisi noudattaa.

Työpaikalla nähtävillä pidettäviä lakeja ja asetuksia on noin 70 kpl. Suomen lainsäädäntö löytyy maksutta osoitteesta www.finlex.fi. Työpaikalla nähtävillä pidettävä lainsäädäntö löytyy useista erilaisista palveluista. Tapaturva Laki -palvelu (www.tapaturva.fi/laki) on esimiehen apuväline, joka sisältää ajantasaisen lainsäädännön sekä ilmoittaa oman toimintakentän säädöksissä tapahtuneista muutoksista. Näin jokainen esimies pystyy mukauttamaan oman toimintansa vähintään vaaditulle tasolle. ■

SIGMA MAXIMOITULOKSET

SIGMA on pitkäaikainen yrityskumppani IT-alalla. Konserni koostuu 1500:stä sitoutuneesta ja osaavasta työntekijästä yhdeksässä eri maassa. Sigma toimii Informaatiologiikka- sekä IT & Management liiketoiminta-alueilla.

Toteutamme ohjelmistokehitykseen, strategiseen suunnitteluun sekä projektinhallintaan liittyviä toimeksiantoja, joissa yhdistyvät asiakaskuntamme toimialatuntemus sekä liikkeenjohdollinen asiantuntijaosaaminen.

IBM MAXIMO -TOIMITUKSET

Toimitamme myös IBM Maximo® -kunnossapitojärjestelmiä teollisuudelle, kaupalle, energiantuotantoon, laitoksille ja kunnossapidon palveluyrityksille sekä kotimaassa että ulkomailla.

Kehittämällä liiketoimintaprosesseja parhailla mahdollisilla tietojärjestelmätuotteilla lisäämme asiakkaidemme myyntiä sekä vähennämme heidän kustannuksiaan ja pääoman tarvettaan.

Toimintatapamme ovat kustannustehokkaita ja hyödyntävät uusinta teknologiaa ja työmenetelmiä. Kumppanuutemme kautta asiakkaat saavat jatkuvaa hyötyä. Verkostoidumme parhaiden yhteistyökumppaneiden kanssa, ja hyödynnämme heidän osaamistaan osana kokonaispalveluamme.

TULE TAPAAMAAN MEITÄ COMADEM 2013: EEN!

Sigma osallistuu kunnossapidon ammattilaisten Comadem 2013 -tapahtumaan Helsingissä 11.–13.6.2013. Tule tapaamaan meitä Messukeskuksen talvipuutarhaan!

Sigma Solutions
Kalevantie 2, 33100 Tampere
Mechelininkatu 1a, 00180 Helsinki

info@sigmasolutions.fi
Puh. +358 3 3123 4800

